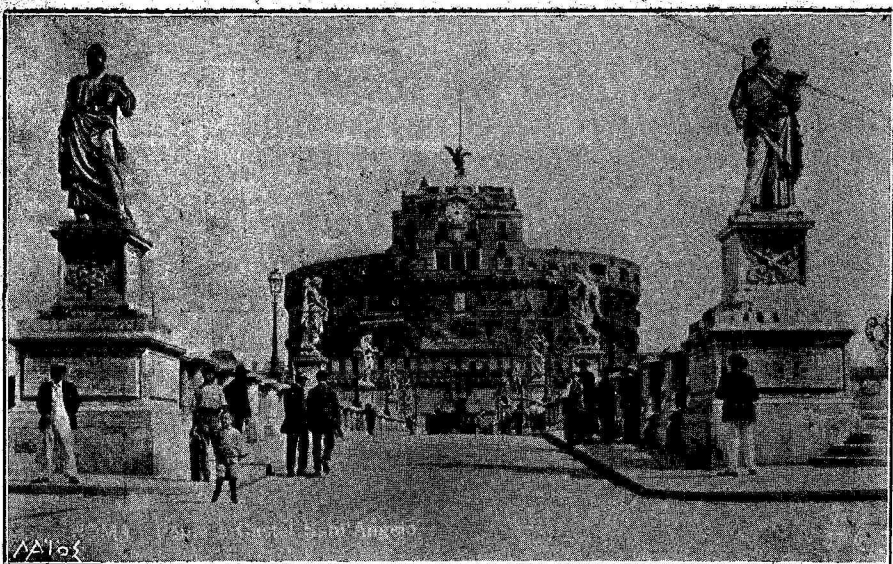

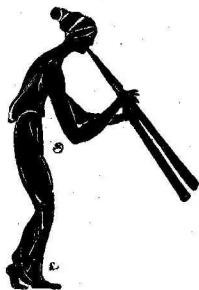

Τὸ φρούριον τοῦ Ἀρχαγγέλου

(Ἀποψὲς ἐκ τῆς γεφύρας).

★ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΩΝΙΑΝ ΠΟΛΙΝ ★

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

ΝΑΠΑΥΕΤΑΙ κάτω ἀπὸ τὸν ὀλογαλανὸν Ἰταλικὸν οὐρανὸν καὶ μέσα στὰ παιγνιδίσματα τοῦ ὀλόχρυσου ἡλίου ὁ γέρικος καὶ μαυρισμένος ὄγκος τοῦ Φρουρίου τοῦ Ἀρχαγγέλου.

Τίποτε τώρα πλέον δὲν ταράσσει τὴν αἰωνίαν σιγὴν του καὶ μόνον τὸ κανόνι, ποῦ κάθε μεσημέρι σημαίνει τὴν δωδεκάτην, ξυπνᾷ εἰς τὰ γέρικά στήθη του περασμένα μεγαλεῖα καὶ ἀλησμονήτους κόσμους ἀρχαίων παραδόσεων.

Castello Sant'Angelo! Μία λέξις κοινή, συνειθισμένη σήμερον. Ἀλλ' ὅμως κατὰ τοὺς περασμένους χρόνους τῆς δόξης του καὶ τοῦ θριάμβου του πόσῃ φρίκῃ δὲν ἐγέννα καὶ πόσῃ ἀνατριγίλῃ δὲν ἔχινε τὸ ὄνομα αὐτό!

Ἐγέρσας τώρα πλειά. Μοιάζει μὲ τὸ γέρικο λεοντάρι ποῦ μὲ παράπονο θυμᾶται τὰ παλῆά του καὶ μὲ θλίψι κυττάζει τὰ νύχια ποῦ ἄλλοτε γεννοῦσαν τρόμο καὶ τώρα μόνον τὴν συμπάθειαν κινοῦν. Παρόμοιος φαίνεται σήμερον καὶ ὁ Πύργος τοῦ Ἀρχαγγέλου, γέρικος, θλιμμένος, σκυθρωπός.

Πόσα μυστήρια δὲν κρύπτουν οἱ σιωπηλοὶ καὶ μαυρισμένοι τοῖχοι του! Πόσους στεναγμούς καὶ πόσα δάκρυα δὲν ἔπνιζαν οἱ δαιδαλώδεις διαδρομὸί του!

Τὸ ἀπάθανάτισεν ὁ μέγας Σαρδοῦ μὲ τὸ

δράγμα του «Τόσκα». Ποῖος δὲν ἐνθυμεῖται τὴν φρικώδη σκηνὴν μεταξὺ Σκαρπία καὶ Τόσκας κάτω ἀπὸ τοὺς ἀπαισίους θόλους τοῦ φρουρίου αὐτοῦ; Καὶ ποῖος δὲν ἀνατρίχιασε εἰς τοὺς φρικαστικῶς ὑπερόχους ἤχους τῆς μουσικῆς τοῦ Πουτσίνι;

Διὰ τὴν φθᾶσιν κανεῖς εἰς τὸ Φρούριον τοῦ Ἀρχαγγέλου πρέπει νὰ διέλθῃ μίαν θαυμασίαν Γέφυραν κοσμουμένην μὲ ἔξοχα ἀγάλματα. Ἡ Γέφυρα αὕτη ὀνομάζεται «Γέφυρα τοῦ Ἡλίου» (Pons Aelius), διότι ὁ κατασκευάσας τὴν Γέφυραν Αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς ἀπεκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Ρωμαίων «Ἡλίας». Οἱ Πάπαι ἐτοποθέτησαν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Γεφύρας τὰ ἀγάλματα τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

Ἡ Γέφυρα αὕτη ὑπῆρξε μάρτυς φρικώδους καὶ ἀπαισίου δράματος. Ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἐξετυλίχθη ἡ τελευταία πράξις μιᾶς ἀπαισίας οἰκογενειακῆς τραγωδίας.

Ὁ διαβόητος ἀριστοκράτης Francesco Ceccī εἶχε μίαν κόρην ὑπερόχου κάλλους, τὴν Βεατρίκην. Ἡ καλλονὴ τῆς νεάνιδος ἐγέννησεν εἰς τὴν πεπορωμένην πατρικὴν καρδίαν ἀνόσιον ἔρωτα. Ἡ κόρη ἀντέστη κατὰ τῶν κτηνωδῶν ἐπιθέσεων τοῦ πατρός, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν βίαν.

Ἀπηλπισμένη διὰ τὸ αἰσχὸς τῆς ἡ Βεατρίκη ἀφηγεῖται εἰς τοὺς ἀδελφούς της τὸ αἰσχρὸν ἔρωτικὸν πάθος τοῦ πατρός, ὅστις ἠτίμασεν αὐτήν.

Ἐξαλλοὶ οἱ ἀδελφοὶ συνωμοτοῦν. Καὶ κατὰ τὸ

1599, μίαν άγρίαν και θυελλώδη νύκτα, οι δύο άδελφοί της Βεατρίκης, ή μήτηρ της και ή ίδια Βεατρίκη καιροφυλαχτούντες δολοφονούσι τόν αίσχρόν πατέρα επάνω εις τήν Γέφυραν αυτήν.

Οι δολοφόνοι άνακαλύπτονται, δικάζονται, καταδικάζονται και άπαγχονίζονται και οι τέσσαρες εις τόν Φρούριον του 'Αρχαγγέλου. 'Ακόμη ό φρουρός του Πύργου επιδεικνύει εις τούς επισκέπτας τόν δωμάτιον, εις τόν οποίον ή Βεατρίκη έμεινε φυλακισμένη. Διότι δέν πρόκειται περί Μεσαιωνικής παραδόσεως, αλλά περί άληθούς ιστορίας, σωζομένης ακόμη εν τῷ Βατικανῷ της σχετικής δικογραφίας.

'Από τοιαύτα δράματα ήτο συνειθισμένη ή Γέφυρα και τόν Φρούριον του 'Αρχαγγέλου. Μόλις διέλθετε τήν αίματοβαμμένην κύντην Γέφυραν, θα εύρεθήτε πρό του Φρουρίου του 'Αρχαγγέλου.

'Εννοείται τόν όνομα αυτό έλαβε τόν οικοδόμημα εις μεταγενεστέρους χρόνους. Διότι έκτίσθη υπό του Αυτοκράτορος 'Αδριανού όπως χρησιμεύσῃ ως τάφος του, κατὰ τόν σύστημα του Μουσωλείου του Αυγούστου και της Καικιλίας Μετέλας. Τό έργον έπερατώθη μετά τόν θάνατον του 'Αδριανού υπό του Αυτοκράτορος 'Αντωνίνου του Εύσεβούς κατὰ τόν 139 μ. Χ. και ώνομάσθη Moles Hadriani. Είχε σχῆμα στρογγύλον εις τὰ επάνω και κάτω ήτο τετράγωνον. 'Επάνω δέ εις τήν κορυφήν έστατο κολοσσιαίον τόν άγαλμα του 'Αδριανού.

'Αλλά τόν μνημείον υπέστη πλείστας μεταβολάς, ώστε μετέβαλε σχεδόν έξ ολοκλήρου τόν αρχικόν σχῆμά του. 'Από τόν άνδριάντα δέ του 'Αδριανού δέν έσώθη ειμή ή κεφαλή, ή οποία εύρίσκεται τώρα εις τήν Στρογγύλην λεγομένην Αΐθουσαν του Μουσείου του Βατικανού. Είχε δέ κατασκευασθῇ από Πάριον μάρμαρον ό τάφος του 'Αδριανού.

Τό όλικόν ύψος του Μουσωλείου ήτο 50 μέτρων. 'Εντός αυτού έτάφη ό 'Αδριανός, ως έπόμεν, και όλοι οι Αυτοκράτορες μετά τών οικογενειών των μέχρι του Καρακάλα, άποθανόντες τόν 217 μ. Χ.

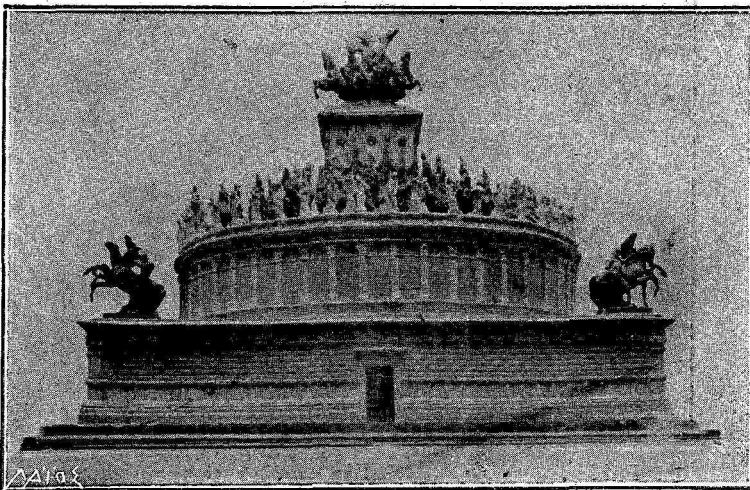
'Αλλά σιγά σιγά ή Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία κατέπιπτεν. Οι τελευταίοι Ρωμαίοι Αυτοκράτορες, έκφυλοι και άνίκανοι, δέν ήδύναντο νά συγκρατήσουν τόν άπέραντον Ρωμαϊκόν Κράτος.

"Όταν οι Γότθοι έπολιόρκησαν τήν Ρώμην μέ τόν αρχηγόν των Βιτίγιν κατὰ τόν 537, οι Ρωμαίοι μετεχειρίσθησαν τόν μνημείον αυτό ως φρούριον. 'Η πολιορκία έγινε τρωμερά, τών Γόθων πολύ ισχυροτέρων όντων. Οι πολιορκούμενοι μὴ έχοντες τίποτε άλλο ύπως άμυνθώσιν, έρριπτον από ύψηλά τὰ άγάλματα τὰ όποια έστόλιζον τόν μουσωλείον του 'Αδριανού.

Πως τόν μουσωλείον αυτό του 'Αδριανού μετωνομάσθη εις φρούριον του 'Αρχαγγέλου; Τό γεγονός εξηγείται δια μιᾶς παραδόσεως. Κατὰ τόν 590 μ. Χ. λοιμός έμάστιζε τήν Ρώμην. Οι κάτοικοι άπηλπισμένοι, μὴ έχοντες τί νά κάμουν άλλο, παρεδίδοντο εις παρακλήσεις πρός τόν Θεόν και λιτανείας. 'Ητο ή περίοδος της Μεσχιωνικής άμαθείας, καθ' ήν οι Πάπαι ήσαν οι δεσπότες του κόσμου, πρό τών πιδών των οποίων έσύροντο γυμνόποδες οι Αυτοκράτορες.

"Ηρκει λοιπόν μία λέξις του Πάπα όπως πιστεύσουν εις τὰ λεγόμενά του όλοι. 'Ο τότε Πάπας Γρηγόριος Α΄, έπονομαζόμενος Μέγας είδεν όνειρον ότι επάνω εις τήν κορυφήν του μουσωλείου του 'Αδριανού έστάθη ό αρχάγγελος Μιχαήλ κραδαινών τόν ξιφός του και εισάγων αυτό κατόπιν εις τήν λαβήν.

'Η σύμπτωσης ήβέλγησεν ώστε ό λοιμός νά περιορισθῇ και σιγά σιγά νά εκλείψῃ, άφού έννοείται προηγουμένως άπεδεκχίσε τήν πόλιν.

‘Ο τάφος του 'Αδριανού, ολος ήτο κατὰ τήν αρχαιότητα.

Ὁ κόσμος, θρησκώληπτος τότε καὶ ἄπιστος, ἀπέδωκε τὴν παῦσιν τοῦ λοιμοῦ εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἀρχαγγέλου. Κατὰ τὸ 610 λοιπὸν ὁ Πάπας Βονιφάτιος Δ΄. κατεσκεύασε πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ θαύματος τοῦτο εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Μαυσωλείου τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ Ἀρχαγγέλου inter Nubes, τὸ ὁποῖον συνήνωσε διὰ στοᾶς μετὰ τοῦ Βατικανοῦ.

Τὸ παρεκκλήσιον τοῦτο ἀντικατέστησε βραδύτερον ἐν ἄγαλμα μαρμαρίνου, τοῦ σημερινοῦ ὀρειχαλκίνου ἀγάλματος τοπυθετηθέντος πολὺ βραδύτερον, κατὰ τὸ 1740.

Μετὰ πολλὰς περιπετείας, ἀπὸ τοῦ 923 τὸ Μαυσωλεῖον τοῦ Ἀδριανοῦ μετεβλήθη ὁριστικῶς εἰς φρούριον, ὅτε μὲν τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῶν, οὔτινες ἐκυρίευσαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τὴν Αἰωνίαν Πόλιν, ὅτε δὲ αὐτῶν τῶν Ρωμαίων ἀ-

μυνομένων ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν.

Μεγάλως κατεστράφη κατὰ τὸ 1379. Ἐμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Παπῶν ἀπὸ τοῦ Βονιφατίου Θ΄. Ἐκεῖ μέσα ὁ Πάπας Κλήμης Ζ' ὑπέστη κατὰ τὸ 1527 τὴν τρομερὰν πολιορκίαν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ διάσημος καλλιτέχνης καὶ κακοῦργος Βεμβενούτος Τσελλίνι ἐφόνευσεν, ὅπως τοῦλάχιστον διατείνονται, τὸν Στρατάρχην Βουρβωνον.

Μεγάλας ἐπιδιορθώσεις ἔκαμεν εἰς τὸ Φρούριον τοῦ Ἀρχαγγέλου ὁ Πάπας Οὐρβανὸς Ε' ὁ ὁποῖος τοῦ προσέθηκε διάφορα ἐνισχυτικὰ ἔργα, διὰ τῶν ὁποίων ἠδύνάτο ν' ἀντιστῇ περισσύτερον τὸ φρούριον εἰς τὰς ἐχθρικὰς ἐπιθέσεις.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

SALON 1909.

Θ. Πάλλας.

Εἰς τὴν βρύσιν τῆς μονῆς.